

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Fenyegetett szabadság.

Rüvidlátás, sőt több ennél, ezeket a figyelemre méltó sorokat írják Bécsből beavatott körökből — önvakítás lenne, ha Magyarország nem akarná észrevenni azt a ligát, mely Ausztriában a világhosszú elleneséges elemekből alakult a szabadság, egyenlőség és testvériség ellen, és a modern kor e megszentelt elveinek hordozója, Magyarország ellen és a melynek már-már sikerült a német és szabadelvű elemet a birodalmi tanácsban az ellenzéki kisebbségbe szorítani.

Gróf Taaffe, egy kétségtelenül loyális és a reakciótól idegenkedő, de az ő „kibékítő” eszméjébe mélyen belekeveredett, a korszellem szabadelvű követelménye iránt, közönyös államférfi, kinek ezenfelül hiányzik a messzetekintése, kezdeményezése és erélye, e dolgokat is szörnyű mebánomsággal engedi történni s a helyett, hogy erélyesen beavatkoznék, mohamedáni közömbösséggel a kizmetre bizza az alakulást.

Ő, a saját személyét illetőleg, respektálja a dualizmust; ha nem tenné, a korona már rég elejtette volna, ha még oly kedvelt is az udvarnál. De nem respektálja a parlamentarizmust és a helyett, hogy komolyan gondoskodnék egy szilárd többségről, nagy öröme telik benne, ha látja, hogy az nem jön létre, hanem esetről-esetre összeszedelődik, ha épen valamely törvény megszavazása végett szüksége van.

A parlamentarizmusnak ez a nem tisztelése a kormányfő részéről sokkal veszedelmesebbé teszi a dualizmus elleni liga üzemét, mint az különben a saját erejéből lenne.

De az ekként fenyegetett szabadság és a dualizmus ügyére valóban nagy szerencse, hogy sikerült dr. Wekerle miniszterelnök győzelmes ékesszólásának a vizsaly magját, mely egy szerencsétlen félreértés folytán csempészett a szabadelvű pártba, kitaposni, még mielőtt megfogamzott az a földben. Soha nem volt sürgősebb szükség, mint ma-nap, hogy Magyarországon egy nagy, szorososan zárt párt teljes, zavartalan erőben álljon fenn, mely képes legyen győztesen elhárítani minden kívülről jövő támadást Magyarországon önállósága és méltósága, tekintélye és szabadelvűsége ellen.

De soha nem volt sürgősebb szükség az sem, mint most a dühös magyargyűlölők elvete-

medett fellépése után az osztrák képviselőházban, hogy Magyarországon azok is, a kik az 1867-iki közjogi alap ugynevezett „fejlesztését” választották jelszavuknak, felhagyjanak ez alap ellen az ostrommal, amely csak gyengítheti, megingathatja azt minden jó szándékuk mellett is.

Az 1867-iki kiegyezés támadásának talán a jelen időkben is lenne értelme azok részéről, akik nem akarják a szorosabb szövetséget Ausztriával, akik nem bánnak Ausztria szétbomlását, mert nem tudják felfogni, mennyire nélkülözhetlen Magyarország virulására, sőt fennállására egy szabad, alkotmányos, erős Ausztria létezése, mely kevéssé van biztosítva a saját békés fejlődésünk, ha nem képezzük integráló, mérvadó alkotórészt egy nagyhatalomnak.

A nemzeti párt, ebben kételkedni bűn lenne, a szabadelvű párthoz hasonlóan őszintén akarja Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának, a monarchián belül a dualisztikus rendnek fentartását. De akkor kerülnie is kell mindent, ami a dualizmus halálos ellenségeinek malmára hajtáná a vizet, az 1867-iki kiegyezés ellen irányzott, az ő módjuk szerint „fejlesztő” agitációjukat elősegítené. Ha mindenképp is mindenek fölött arról van szó, hogy a létezőt megóvjuk, hogy a közös külső ellenség ellen egyesüljünk.

Nem kell kicsinyleni a veszélyt, mely Ausztria feudális, ultramontán, nemzetiségi demagogiája felől nemcsak Cislajtániát, hanem Magyarországot is, és főleg a szabadságot és alkotmányosságot fenyegeti. Büntetendő öntulbecsülésből nem szabad időt engedni a sárkányvetésnek, hogy kikelhessen s megérlelhessen mérges gyümölcsét.

Erélyes lábbal ma még szét lehet taposni; később nagyobb, költségesebb, talán véres megérőtetésre lenne szükség az elszabadult fajzat leküzdésére.

Magyarország 1867-ben alapfeltételül tette a kiegyezésnek, hogy Ausztriában alkotmányos viszonyok uralkodjanak, joga, sőt kötelessége ébren lenni az ellenkező ellen. Miután azonban belső osztrák viszonyokba Magyarországot ne avatkozzék s avatkozni nem is akar, az egyetlen eszköz a reakcionárius eshetőségek visszariasztására, mielőtt azok konkrét és közjogi tekintetben kézzelfoghatólag Magyarországot ellen fordulnak, a tulajdon imponáló magatartás, az összes szabadelvű kiegyezés, a hűrök szoros összefoglalása egy hézagtalan, zárt phalanx-szá.

A vasárnapi törvényhatósági bizottsági tagválasztás. Az 1892. évi december hó 11-ik napjára kitűzött városi bizottsági tagválasztások alkalmával az egyes választó kerületekben megejtendő választások vezetésére, nevezetesen a belvárosi választó kerületre nézve elnökül Tárcazy Mór bizottsági tag és ennek helyettesül Dekker Pál városi tanácsnok, a felsővárosi választó kerületre nézve elnökül Koczkar Zsigmond bizottsági tag, helyettesül Ambrózy Gyula bizottsági tag, a cservenkai választó kerületre nézve elnökül dr. Krónits István bizottsági tag s annak helyettesül Bugarszky Miklós városi közgyám, a bánati választó kerületre nézve elnökül dr. Thurszky Zsiga bizottsági tag, helyettesül Zsuffa Vince bizottsági tag, és végre a szelencei választó kerületre nézve elnökül dr. Gertinger Pál városi tanácsnok s helyettesül Mrákovits György városi alkapitány választottak meg. Egyben köztudomásra adatik, miszerint a belvárosi választó kerületben 4 bizottsági tag 6 évre és 2 tag 3 évre, a felsővárosi választó kerületben 5 tag 6 évre, a cservenkai választó kerületben 5 tag 6 évre, a bánati választó kerületben 5 tag 6 évre és a szelencei választó kerületben 5 tag 6 évre és 1 tag 3 évre fog választatni.

Helyi és megyei hírek.

Kérelem. A zombori magyar jótékony nőegyesület már egy évtizedet meghaladó idő óta a karácsonyi ünnepek alkalmával Zombor város jótékony közönsége támogatásával szegény gyermekeket ruház fel. Azon jóindulat, mellyel ezen törekvés találkozott, a felebaráti szeretet, mely feleslegét a szűkölködőknek juttatja, bátorít arra, hogy mint évente, úgy ezuttal is oly kérelemmel forduljunk városunk emberbarátaikhoz, miszerint ezen tevékenységben segélyünkre lenni és adományukat alulirothoz juttatni sziveskedjenek, megjegyezvén, miszerint külön gyűjtőveket ezuttal sem bocsátunk ki. Zomborban, 1892. évi november 27-én. Esztergamy Borbála s. k., a zombori magyar jótékony nőegyesület elnöke. Gertinger Pál s. k., a zombori magyar jótékony nőegyesület titkára.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék Pinterits Károly kereskedelmi iskolákra képesített szaktanárt és a helybeli közép kereskedelmi iskola rendes tanárát állandó szakértőjévé nevezte ki kereskedelmi és váltóügyekre nézve.

Választás. Apatinban iskolászeki elnöknek Puck István apát-plébános helyett, dr. Schmausz Antal ügyvéd lett egyhangulag megválasztva.

Az ifjusági bál. A jövő hó 7-én megtartandó ifjusági bál fénye már előre veti sugarát. Nem hisszük, hogy csalódnánk, ha azt mondjuk, hogy e bálhoz hasonlóly rég nem látott városunk; ami különösen a látó-

A „BÁCSKA” tárcája.

Egy jószívű asszonyhoz.

(Ö. B. J. urnőnek ajánlva.)

Nem értik azt az emberek,
Hogy mért szerettek annyira.
Mint a legédesebb anyát
Szereti egyszülött fia.

Nem értik azt az emberek,
Mért szeretsz úgy engemet,
Hogy boldogult édes szülöm
Hivebben nem szerethetett.

S hogy mért szeretjük oly nagyon
Egymást, csakis mi tudjuk azt:
A szenvedés közös töve
Bennünk közös rózsát fakaszt.

A RÉGI DIÁK ÉLETBŐL.

Irtá: Del Toró.

I.
Midőn a b-i gymnasium porlepte falai fölött újra megcsendült a kis torony bivatógó barangja: gingaláng... gingaláng... iskolába kis bitang, a baza leendő oszlopai, a sok apróbb-nagyobb diák, úgy ellepte az ambitusokat, mint a pókháló az üres kalamárist. Volt zsiibongás, tolakodás és sívítás kvantum szatiz, mignem az intézet főfelügyelője (alias: pedellus) el nem csetentette magát és borizú hangon el nem kiáltotta: egy, kettő, három... mars az iskolába! Mert kérem, akkor még a pedellus akkora ur volt az iskolánál, mint most a tőkalsó a kártyában.

Talán azért neveztek is el ezeket az emberi alkalmatosságokat általában: „tőkalsónak”.

Szomjas, a „tőkalsó” felügyelt a diákságra, nem azért, hogy kár ne essék apró csejtjeikben, hanem hogy az ő telhetetlen zsebejei éhhalált ne szenvedjenek.

Hanem azért minden felügyelet mellett is, napirenden voltak a diák „stiklik”.

Igy volt ez jól.
Mint a jól szervezett hadseregben, úgy a diákiskolákban sem hiányoztak a „zseniális” vezérek. Ezek intézik el a plebs turbulensnek ügyes-bajos dolgait és pedig jobban, mint egy kiérdemült bíró, de csak egy brevi manu.

Hogy azután fölöttük milyen ítéletet hoz a „gimnázialis igazgató”... akarom mondani a gymnasium igazgató, az nekik már Hekuba, mert széles az út a Kárpátoktól az Adriáig.

A vezéreknek egy ideig mindenütt jól folyik a dolguk, mert ők azt tartják a diák nótával, hogy:

Minden falu édes hazám,
Minden asszony édes anyám
A direktor csak mostohám...
Szálljon rá a tüzes sárkány!

Hát a b-i gymnasiumban sem hiányoztak a híres vezérek: Pájó, Gávró és Tunó. Igazi bunyó virtus pöf-feszkedett bennök. Mert a bunyó már a bölcseben is egy kis „gospodár”.

Legmókányabb volt azonban köztük Pájó, ki számos „esődbe jutásai” miatt bejárta már Tolnát-Baranyát és legényitoll is pelyhedzett már az állán.

Ő volt a fővezér, pajtásai pedig, kiket szintén sokszor pónált már „igazságtalan szekundába” sok igazságos professzor, voltak az adlutasai.

Bekovártélyozták magukat egész „ferflegunra” Krupacsek professzorhoz, kinek négy nevelten magzatával együtt heten voltak egy szobában, mint a gonoszok.

Pájó hadvezéri kötelességének tartotta mindjárt első estén bemutatni a „csillagrugás” nagyszerű tüneményeit, mint a természettudományoknak általa feltalált elsőrendű vívmányát és az eksperimentálást Krupacsek

tanár urnak legkedvesebb magzatán, a vöröshaju Janón kísérlete meg, kit legjobb mediumnak tartott, mert a dunyha alól kiduzzadó lábacskaí olyan rikitóan piro-sodtak, mint egy barátfejű tők a tökindeán.

Janó akkorát szusszantott, mint egy halálra sebzett elefánt és álmos szeméből marékszáma törölte a fájdalom könnyeit. Mert mint az adlutasok is megerősítették a dolgot, az eksperimentálás oly kitünően sikerült rajta, hogy még a legmerevebb kőszobornak is felpeszdtült volna a vére belé.

Krupacseknek öngyúsága annyira felbőszült e felebaráti szereteten, hogy majdnem véres patáliát inszenizozott és csak Krupacsek ur „erélyes” közbelépésének sikerült a dolgot nyélbe tüni úgy, hogy majd elbánik ő a „fraterekkel” az iskolában.

Hja! az iskolában...

Mi is az az iskola?

Hát kérem, ezt az egyszeri nebuló az esperes urnak így magyarázta meg: „Az iskola azon hely... no, azon hely... hol az elkárhozottak örökké kinlódnak.”

Pájó et kompanira is majdnem ily végzetes helylyé vált az iskola, mert Krupacsek tanár ur szent Hurbánra fogadta, hogy gyakran megleckézeti a „delikveneket”, a minek természetes folyamánya az, hogy — mert a dicső diák szokáshoz képest soh'sem tudták a leckéiket — gyakran a dohos falak között ülnek meg az üres ebédet.

Es Krupacsek ur ez egyszer csakugyan szavának állt. (Egyéb dolgokba a házi nagy hatalom végett úgy sem volt beszólása.)

Nem csak a lecke nem tudás, de holmi csekélyebb ürügyek miatt is gyakran ott marasztalta kosztos diák-jait a pedellus üres asztalánál „lukullusi” ebédre. Tette pedig ezt két nevezetes szempontból. Nemzetgazdasági-ból és paedagógiai-ból.

Nemzetgazdasági-ból azért, mert ez által a krupplis zsákjai nem szenvedtek oly nagy fogyatkozást a hónap végén, mint a holdviliág az utolsó negyedben az égen; a bab csuszpajsz meg zsír nélkül is be lehetett rántani, ha a diákok nem lézengtek otthon.

Mert hiába, Krupacsek tanár urnál is szegény volt

gatottságot illeti, a „Vadászkürt“ termei megfognak teleni városunk és megyénk intelligenciájának szín-javával. A katonazene 36 taggal 7-én a délutáni vonattal érkezik; a „Vadászkürt“ amugy is szép nagyterme vörös pluchevel és szőnyegekkel, a lépcsőház virágokkal lesz gazdagon díszítve; az eddigi 4 csillárban levő 194 drb gyertya helyett 400—450 gyertya fog világítani. Invitálni nem kell közönségünket, amennyire értesülve vagyunk, a legszebb siker reményével kecsegtet; meg a közönség tartozik is a lelkes és fáradhatlan rendező-bizottságnak azzal, hogy amikor az a mulatságra bált, még pedig ily fényes bált rendez, — tömegesen jelenjen meg.

A vasárnapi választások. Vároreszenként egymást éri a sok értekezlet a vasárnapi bizottsági tag választások ügyében; a belvárosi választók értekezlete e hó 8-án tartott meg Barthal József elnöklete alatt; a nagy számmal jelöltök egyhangulag megállapodtak a jelöltekben.

A „Z. és V.“ azt az állítást kockáztatja, hogy mi személyeskedünk. Ejnye de csunyan áll a bagónak, ha a verébre azt mondja, hogy nagyfejű. Különben a simogatásnak nem utolsó módja az, melylyel a „Z. és V.“ — bizonyára hogy példát adjon a tárgyilagossággal — legutóbbi számában egy köztisztviselőt méltatlanul megbuciol.

Halálozás. Fajdalomtól megtört szívvel a magam, ugy a rokonság nevében tudatom ismerőseinkkel és barátainkkal, hogy felejtetlen jó férjem Zsivánovits Samu, Zombor szab. város törvényhatósági bizottságának tagja, életének 73-ik évében, rövid, de nehéz betegség után, mai napon hajnalban jobblétre szenderült. A drága halott hült tetemei holnap, (csütörtökön) délután fél 3 órakor fognak a Szent-Györgyről elnevezett szerb templomban beszenteltetni, azután a nagy szerb temetőben az anyaföldnek átadatni. Zombor, 1892. évi december hó 7-én. Aldás legjen hamvai felett! Zsivánovits szül. ns. Csernus Berta, neje.

Beszámoló. Csantavérről írják e hó 8-iki kelettel Tompa Antal az ókanizsai kerület országgyűlési képviselője f. hó 8-án Csantavérré érkezik, hol a beszámolóját fogja megtartani. Fogadtatására 28 tagból álló bizottság alakult. A hangulatból ítélve, a fogadtatás nagyon ünneplésnek kinálkozik. — Utóbb a következőket írják: Tompa Antal országgyűlési képviselő nem mint tervezve volt e hó 8-án, hanem 14-én fogja megtartani beszámolóját Csantavéren.

A szenttamási mérgezők bűnpere. A szenttamási mérgezők bűnpereben közöltük annak idején az újvidéki kir. törvényszék ítéletét, mely szerint Pivnicsei szül. Tutorov Milicát élethossziglani fegyházra ítélték, ellenben társait felmentették. Most leérkezett a legfelsőbb bíróság ítélete is, mely a Pivnicsei Milicára mért büntetést jóvábagyta.

Értesítés. A nagyérdemű sportkedvelő közönség tisztelettel értesítetik, miszerint a koresolya-térre napi belépőjegyek o. é. 20 kr-ért az egyleti szolgánál mindenkor válthatók.

Táncestély. 1892. évi december hó 26., azaz karácsony másodnapján, a „Vörös ökrőrhöz“ címzett vendéglőben a bánátkülvárosi ifjak zártkörű táncestélyt rendeznek. Kezdeté 8 órakor. Beléptijegy személyenként 50 kr, családijegy 1 ft 20 kr. Jegyek előre válthatók Hippich István ur üzletében.

Felvétel ápolónóknak. A magyar vöröskereszt-egylet 1893. évi január hó 1-én új betegápolónői tanfolyamot nyit az Erzsébet-kórházban. Az üresedésben levő 11 helyre minden kifogástalan erkölcsű nő 20—40 életév között pályázhat, ki kellő minősítéssel bír. A folyamodvány legkésőbb f. évi december hó 20-áig terjesztendő be a magyar vöröskereszt-egylet központi igazgatóságához (Budapest, IV. koronaherceg-utca 2.).

Csantavéri hírek. Csantavér község előjárósága és képviselőtestülete e hó 4-én tartotta meg rendes közgyűlését, a melyen a községi orvos fizetését 640 frtról 800 frtra emelte fel. — Az egyenlőségi kör feloszlása folytán új kör van alakulóban.

a terjedelmes „ekklezsia“, (akkor még nem faszoltak a professzorok 2400 drb koronát, hanem rongyos sein forintokat). Már pedig, a hol az ekklezsia szegény, ott — a közmondás szerint is — a pap maga harangozik. Más szóval: szegény ember vízzel főz.

Paedagógiaiból pedig azért, mert mint a matematika és geometria ügyes tanára, ismerte jól azt az elvet, hogy: „plenus venter, non studet libenter“.

Eleinte a „triumviratus“ szépecskén csak eltúrte Krupacsek tanár urnak a „bogarait“, sőt őrtit is annak, hogy a folytonos krumpli és bab szezon után, a jó pajtások által éhségük csillapítására belopott hatalmas füstölt hurkákkal és kolbászokkal delektálhatta magát, de midőn már vége volt ennek a jó világnak és nem volt se posztó, se pénz, kezdte az állapotot fölötte tűrhetlenné találni.

Krupacsek ur azonban keveset törődött a „tűrhetlen állapottal“ és csak folytatta tovább is az inkvizíciót.

A gyerekek megsokalták a dolgot. Egyszer, midőn ismét papir gombócra invitálta be diákjait Krupacsek ur, fölfortyant Pájóban a bunyevác virtus és így szól a többiekhez:

— Fiúk, a rézangyalát! ez már pluszkvam disznóság! Nem maradunk itt, hanem baha megyünk. Megmutatjuk, hogy rabok nem leszünk!
— Haza megyünk, rabok nem leszünk! — zugta a két adjutans.

— Meg kell tudni, hogy micsoda prudencia lakozik abban a sőtartóban, mely minden más-harmadnap ok nélkül bűnösnek ítélt — folytatta Pájó.

— Meg kell tudni — ismétlék mindannyian.

Az elhatározást tett követte.

Amint megkondult a déli harangszó, kinyitották a teremnek az iskolakertre néző ablakát s mint a madár a kalitkából, egy merész ugrással kintermettek a szabadban. Nyakukba vették a lábaikat és üldözött ellenség gyanánt futottak baha. A harangozó még el sem húzta a három verset a toronyban, már otthon voltak.

Krupacsek és a puskapor természetű „mámiját“ egy kis szelid keringés környékezte, midőn a három

Nazarénusok Szerbiában. A délvidéki nazarénusok között, mint a „Torontál“ írja, az a tévhit van elterjedve, hogy Szerbiában a nazarénus vallást szabadon lehet gyakorolni. Ezen téves hitben sokan vándorolnak ki Szerbiába, ott azonban keserű csalódás éri őket. A 70-es években a görög nem egyesült szerbek között igen sok követőre talált; azonban valamennyi kormány elnyomta szektájukat. 1874-ben az obrenováci hadi törvényszék négy nazarénust öt évi börtönre ítélte el, mert vonakodtak a zászlóskút letenni és fegyvert nem akartak viselni. A nazarénus isteni tisztelet megtartását rendszeresen három havi elzárással büntették. Egy, a magyar állam kötelékébe tartozó szerb ember, ki nem akarta megengedni, hogy a szerb pápa szentelje be nejeinek holttestét, 18 hónapra fegyházat kapott. A nazarénusok üldöztetésnek vannak kitéve Szerbiában s a kivándorlóknak megtörve és tönkre jutva térnek vissza a menedéknél volt országából.

Szabadkai színház pályázata. Szabadkáról írják: A szabadkai színházra hirdetett pályázat f. hó 5-én lejárván, annak elnyeréséért következő szingazgatók folyamodtak: Balogh Árpád (Keszthely), Bokodi Antal (Topolya), Csóka Sándor (Szabadka), Dobó Sándor (Békés Csaba), Egy Kálmán (Fogarás), Fíredi Károly (Lugos), Halmi Imre (Miskolc), Rakodeczay Pál (Zombor) és Veszprémi Jenő (Nyitra). Továbbá: Bácskay Julesa a szabadkai színház operette primadonnája, kinek már egy ízben volt — még pedig igen jól szervezett — színtársulata. A folyamodványok felett a városi tanács illetve a közgyűlés fog határozni. A pályázó szingazgatók közül — ugy erkölcsileg mint anyagilag — Rakodeczay Pál nyújt legtöbb garanciát. Rakodeczay azonban aligha megy Szabadkára, mert a kassai színház elnyerésére — a pályázók közül — neki van legtöbb kilátása. Rakodeczay a nyáron jól szervezett társulatával Kassán vendégszerepelt s nagy figyelmet kellett előadásaival. Pályázati kérvényéhez biztosítékul 10.000 ft övadékot mellékelte.

Vendéglő kibérlés. Szabadka város tulajdonát képező bajmoki nagyvendéglőt, e hó 6-án, újévtől 3 évre, Liehtneckert János jöhrnévű vendéglős bérelte ki.

Állást keres. Egy 29 éves nőtlen gazdatiszt, ki eddig is nagyobb gazdaságban van, hasonló állást keres újévtől kezdve, bővebb felvilágosítással, szíveségből ezen lap kiadója szolgál.

Városi ügyek.

Zombor sz. kir. város legtöbb adófizető bizottsági tagjainak névjegyzéke 1893. évre. 1. Esztergami Károly fizet 1971 ft 44 kr. 2. Konyovits Jusztin 1777 ft 32 kr. 3. Dr. Krónits István 1687 ft 60 kr. 4. Széchenyi József 1509 ft 80 kr. 5. Koczár Zsigmond 1322 ft 24 kr. 6. Lallosevits Jakab 1311 ft 35 kr. 7. Szemző János 1204 ft 34 kr. 8. Wuits A. Miklós 1241 ft 74 kr. 9. Blumenthal János 1113 ft 40 kr. 10. Mihajlovits Miklós 1057 ft 94 kr. 11. Falcione Gusztáv 1046 ft 55 kr. 12. Sztřílich Gyula 1023 03 kr. 13. Hameder Károly 980 ft 17 kr. 14. Falcione Lórine 943 ft 27 kr. 15. Bikár Péter 933 ft 16 kr. 16. Jerkovits Antal 906 ft 10 kr. 17. Heindlhoffer Róbert 884 ft 34 kr. 18. Bikár Simon 871 ft 14 kr. 19. Frey Imre 807 ft 72 kr. 20. Szauerborn Károly 804 ft 63 kr. 21. Dr. Falcione Nándor 772 ft 62 kr. 22. Józich György 755 ft 01 kr. 23. Aszt Nándor 738 ft 84 kr. 24. Dr. Spitzer Mór 734 ft 80 kr. 25. Bruck Adolf 727 ft 09 kr. 26. Blumenthal Lajos 718 ft 66 kr. 27. Dzsinités Péter 691 ft 27 kr. 28. Dr. Maximovits Miklós 685 ft 92 kr. 29. Mihajlovits György 680 ft 13 kr. 30. Veszolovszky Péter 680 ft 10 kr. 31. Fejér Gyula 672 ft 80 kr. 32. Wagemann Simon 668 ft 96 kr. 33. Lippert Ferenc 647 ft 07 kr. 34. Konyovits István 634 ft 02 kr. 35. Ambrozovits Gyula

éhes diákot maga előtt látta. Az egész familia az asztalnál ült, lévén előttük egy hatalmas tál babcsuszpajz, melyből a paradicsomképű Krupacsek ivadékok kézzel-lábbal igyekeztek kihalászni egy morzsányi kolbász maradvékot.

Áh, már megint bab!... hát ez az oka a gyakori bezárásnak?... gondolta magában Pájó, de azért nem szólt semmit, hanem úgy tett, mintha valamit keresgélne a zsebében.

Az éhes fiúk minden tiltakozás ellenére letűtek az asztalhoz. Pájó megragadta a babos tálát és húzta maga felé. Ugyanekkor Krupacsek ur is pártfogásába vette a teli tálát és húzta visszafelé. Minthogy pedig a fizika azt tanítja, hogy amely tárgyra ellenkező irányban két egyenlő nagyságú erő hat: az nyugalomba marad, természetesen, hogy a babos tál is nyugodott az asztal közepén; azaz hogy nem is egészen nyugodott, hanem lebegett a vasmarkok között, mint Mohamed koporsója az ég és föld között.

Krupacsek látván az erőszakot, rámondult Pájóra:

— Hoede az a babot!
— Nem adom!
— Hocide...
— Mondtam, hogy nem adom.

Kupacsek ur még egyszer összeszedte minden erejét és nagyot rántott a tálán, miközben stentori hangon kiáltotta, hogy:

— Hocide az a babot, mert...
Pájó hirtelen kieresztette a tálát vasmarkai közül, az egy óriási cigánykereket hányt az asztalon, s azután — mint midőn a gőz megtudja, hogy ő az ur — futarohanva szökött egyenesen Krupacsek ur prűszkölő arcába. Onnan tartalmával együtt végigfutott Krupacseknek háromszor kijubilált szalon kabátján s végtül az anyaföldön talált megnyugvást.

Midőn a „három jó madár“ ezt látta, felkelt az asztaltól és csak annyit mondott:

— Rekvieszkat in pace!

(Vége köv.)

631 ft 28 kr. 36. Idb. Husveth István 612 ft 88 kr. 37. Poockay Sándor 576 ft 08 kr. 38. Michelsz János 559 ft 54 kr. 39. Dr. Vuits János 529 ft 76 kr. 40. Zsivánovits Samu 517 ft 82 kr. 41. Molnár István 515 ft 12 kr. 42. Dr. Czvetkovits Péter 505 ft 44 kr. 43. Szondy Mátyas 501 ft 04 kr. 44. Tarczyay Mór 493 ft 24 kr. 45. Vukicsevits Gy. Miklós 461 ft 46. Dzsinités István 448 ft 59 kr. 47. Dzsinités Ferenc 448 ft 59 kr. 48. Dr. Poppovits István 432 ft 70 kr. 49. Thum Vince 421 ft. 50. Dr. Gräber Lajos 414 ft 33 kr. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1892. évi december hó 1-én tartott közgyűléséből. Dr. Csihás Benő s. k., polgármester.

Színház.

Hétfőn, december 5-én Fehérvár Ottó jutalomjátéka. Színrekerült „A bécsi varróleány“ és a bécsi vadlárda. Énekes bohózat 6 képből.

Orfeumba való sületlen fércmunka; készületlen előadás. Csodálkozunk kell a jutalmazotton, hogy ily silány darabot választott jutalomjátékaul, s csodálkozunk a közönség türelmén, hogy végig nézte. Legközelebb várjuk „A párisi mosonét“, az szintén eféle komédia. Ily darabokkal azután meg lehet hódítani a közönséget s nemesíteni ízlését.

Kedden, december 6-án először: „Thermidor“ vagy a vallás hatalma. Dráma 4 felvonásban. Irta Sardou. Fordította Paulay Ede.

A darab színhelye Páris a forradalom idejében a rémuralom alatt. — Martial, fiatal tiszt a köztársaság szolgálatában (Bihari) szeret egy arisztokrata származású leányt, Fabiennt (Laczkó Aranka). Kötelessége Párist elhagyni kényszeríti, s kedvesét nagynénjénél helyezi el. Fogságba kerül, majd halálhíre érkezik. Fabienne, miután öreg oltalmazónője meghalt, bolyongásai közben egyik kolostorbeli társnőjére akad, kinek családjánál menedéket talál; majd leteszi az apica fogadalmát. Martial hazatér a fogságból, keresi s megtalálja Fabiennt, s barátjával Labussierevel (Füredi) — ki volt színész, s most a vizsgálati foglyok irodájában írnek — megmenti üldözötől, kik fölismerték benne az arisztokratát. Mindháman Berillen, bádogos (Fehérvár) házába menekülnek. Labussiere tanácsolja, hogy haladéktalanul hagyják el Párist. Martial közli kedvesével a szökési tervet, ki szabadkozik, hivatkozva fogadalmára, mely szerint nem lehet Martial neje, bár az imadásig szereti őt. Végre győz a szerelem, s Martial utlevél után lát. A magára maradt Fabienne látva az utcán apaca testvéreit, mely bátor önfeláldozással mennek a vérpadra, újból fölébred benne a vallásosság, s önként feladja magát. Martial és Labussiere a vizsgálati foglyok irodájában tudják meg e fordulatot. Hogy minden áron megmentsek, már már egy hasonló nevű nő periratait csempészik Fabienne vádiratai helyébe, — midőn hirtl veszik, hogy a konvetben Robespierre, a vérengző diktátor megbukott, s így van remény, hogy más uton is kiszabadíthatják a Conciergeirebe zárt Fabiennt. Bemennek a börtönbe, hol arra akarják rábírn: írja alá a nyilatkozatot, hogy áldott állapotban van, mely késleltetné kivégztetését. Fabienne széttépi az iratot, mert becsületének hábar koholt beszennyezése árán nem akarja megváltani életét, s a vérpadra lép. Martial utánna akar rohanni, de egy ör lelvő. Halálkiáltásaik találkoznak: „Martial! — Fabienne!“

Egy kissé meglátszott, hogy először adják e darabot, mindazonáltal Füredi, Bihari, Laczkó Aranka, Zádor Rózsa jól játszottak, — továbbá Fehérvár és Keresztessy A. derültebb szerepeikben, mi a daradnak komorságát némileg enyhítette.

Közönség szép számmal.

Jutalomjáték. Hétfőn, e hó 12-én lesz színtársulatunk szép hangu operette primadonnájának jutalomjátéka; színré került a „Nebánt virág“ ismert és kedvelt operette.

Puck István.

*1844. július 12. — †1892. dec. 4.

Tiszta égből lecsapó villámként hatott a megboldogultnak összes ismerőseire és jóbarátaira az a lesújtó hír, mely vasárnap délben megrázkódtatta idegeinket. Az első, szükségzavú sürgöny, mely rosszületével megdöbentett, csak feltette velünk életét; a második már könnyeket csalt szeméinkbe, mert megtudtuk belőle, hogy őt minél előbb elveszítjük.

A hívek együtt voltak a templomban, hogy lessék kenetes ajkairól az adventi második evangélium gazsatos magyarázatát; hogy a ki szívemelőden énekelte el nekik hajnalban a misét, az a hiterkölesi oktatást is szokott lélekemelő modorában elrebejje.

Négy versszakot énekelt már el a kántor a „Jójj el Szent Lélekből“ és a kegyetlentl pontos hitszónok még mindig késik. Az egyházi, a kit érte küldöttek, a ki egy negyed órával előbb még parancsait vette, ott találja őt pamlagán, kezében elmékedése tárgyával, a halállal kitzködvé, fuldokolva.

A soros segédlelkész rögtön megkezdte a nagy misét s jelentette az oltárról a népnek, hogy pásztorát milyen súlyos baleset érte. Közben megjött az orvosi segély is, de kárba veszett annak minden buzgótsága, az agyszélhűdés csak annyi időt engedett a környezetnek, hogy a másvilágra indulók utraválóival ellátbatták.

Már az „esti“ órákban beállt az agonia s éjjelkor végekép kioltotta a legnehezebb életfáklyák egyikét.

Puck István 1844. július 12-én született Nádudvaron, hol atya tanító volt; 1865-ben lépett be a papi rendbe, 1869-ben július 26-án szentelték pappá Kalocsán. Hódásghon és Kalocsán káplánkodott. 1875-ben Bajára rendelték hitelemzőnek, hol egy ideig 1878-ban a főgimnáziumon is hittanárkodott. 1879-ben a gajdobrai plébánia

ideig
Kaloc
Semit
atyja
tanító
Apati
érsé
láló,
de ar
tomaj

lyájan
kell
ségi
vált
talan
évtize
ipark
mint
nagy
köles

szolg
náta
látat
érezte
kegy
„Ó v
kilinc
től k
hó viz
a me
tanác
az t
felhív
maga
zere
nem
előbb
a va
nagy
olyan
soha
gédke
májor
ha az
jaival
zés e
nak v
sem

tegek
nek o
mely
tolbat
már
sége
polgá
gőseb
ped g
nélk
titokt
ajánd
ó na

nek.
lése

letett,
közé
zomb
hang
szíve
sebt
hazaft

és mi
dicsen
ismer
se tu
denek
haszn
mélt
szer
egy r
sértés
meg n
miszt

letén
minél
egy n
valós
addi

szeret
osztom
dozato
felkér
félék
talan
egyhá

az eg
jelen
nyes
szertan
gezte
noston
ler Is
prigl
dalárd
gyász
bácsi.

sójt
von de
koszor
tetlen
többiek
„A zom
Elnöke
tantest

ideiglenes vezetésével bízott meg. 1880-ban ismét Kalocsára rendelték be szolgálatra, hol mint a nagy Seminárium aligazgatója s a betegápoló apácák lelki- atyja teljesített szolgálatot; emellett 1881-től a kalocsai tanítóképző intézetben a hittant adta elő. 1883-ban Apatin község plébánosává nevezetett ki. 1885-től mint érseki iskolafelügyelő s zombor-vidéki 120 tagot számláló, r. kath. tanító-egyletnek elnöke teljesített szolgálatot, de annál eredményesebb szolgálatot. 1889-ben a Felső tomai címzetes apátá nevezte ki.

Ha az ember az ő huszonhárom éves lelkézi pályájának eme hivatalos adatait keresztül szalad, azt kell binnie, hogy egy vasidegű, elpusztíthatatlan egészségű férfit lát, pályája fényképeiben. Pedig csak a lelke volt nagy és erős, perhüvely törékeny és beteges. De talán mert érezte, hogy rövid évek alatt kell egy hosszú évtizedeket is betöltendő munkakört elvégeznie, lázasan iparkodott s apostoli halálmegevetéssel emésztette életét, mint készsége eszköz, csak hogy biztosítva legyen a nagy cél, az ő lelkének az örökség álma, a vallás-erkölcös nevelés haladása.

Mint *lelképásztor* rajongással szerette népét s annak szolgálatában se erőinek fogyatékát, se az állása kínálta kényelmet, se a kötelesség kalmári teljének korlátait nem vette tekintetbe. Az apatini hívek tudták és érezték, mit kell siratniok rideg koporsójánál, mert nem kegyelemből, hanem igazságérzetből hajtogatták, hogy „O volt az a jó pásztor, aki életét adja jubahéért”. Vas-kilincsét ezüstre esiszolta a hívek hizalma; kora reggeltől késő estig, sőt sokszor be az éjszakába nyultak az ő hivatalos órái. Az árváknak atyja, az özvegynek gyámola, a megszorultnak jótévője, a szegénynek pártfogója, a tanácstalannak ügyvédje, a szomorkodónak bajtársa, az ügyefogyottnak örangyala volt, külön kérés, külön felhívás nélkül. Nem várta, míg megkérlik, hanem ő maga iparkodott a lehető legkíméletesebb formában kezére járni a hozzá folyamodónak. Buzgalma valósággal nem ismert határt, napimunkarendje az athlétai is minél előbb megőrölte volna. A legcélszerűbb jóakaratot, mely a vallás-erkölcsi életnek kamatot ígért, rögtön mint nagy tőkét vette kezelés alá s oly feltékeny gondnal, olyan szeretetteljeskedéssel támogatta, hogy hívei között soha senkinek nem hiányzott buzgó céljaiban az ő segítségzése. Barátai hiába óvták, hogy vessen számot erőivel s gondolja meg, hogy több jót tesz idealjainak, ha azok kedvéért takarékosan bányák megszámlált napjaival. Ő az ilyen intelmekre a tapintatos mentegődzés egész szótárát tartotta készletben és sem káplányainak versenyző buzgalma, sem a kimértülés napi érzete, sem az orvosok fenyegetései nem tudták korlátozni.

Legnagyobb öröme tellet a kórágyon sanyargó betegek felkutatásában. Nem volt a napnak órája, az időnek olyan viszontagsága, a helynek olyan messzesége, mely őt a hit utolsó vigaszainak kiszolgáltatásában gátlhatta volna. Sőt midőn papi teendőinek e részben már megfelelt, akkor kezdődött csak ember tevékenysége; mert egyttal bepillantott a válsággal küzdő család polgári ügyeibe s abból is kivette magának a legstürgebb, vagy legbonyolultabb intézendők terhét. Ahol pedig nem tanács, hanem kalács kellett, számadói-tétel nélkül benyult folyton igénybe vett zsebébe s nagy titokban, pirulva, mentegődzve kínálta kölcsönét, vagy ajándékát, nem törődve vele, hogy elfogy a készlet, s ő maga kerülhet szűkségbe.

Szabad óráit elmékedésre lelke legelső eszményének, az iskolának okulás, tanács és oktatás általi emelésére használta.

Egyetlen dicsekvését képezte, hogy iskolában született, ott nőtt nagyra s ott érzi magát legjobban. Mint községi iskolaszéki elnök, mint iskolafelügyelő, mint a zombor-vidéki r. kath. tanító egylet feje, számtalanszor hangoztatta az elnöki székben életének ideáljait, szívből szívből szólóan elemezvén a jó tanító kellekeit, a helyesebb oktatás módszereit elveit, az iskolának vallási és hazafiai szempontból való reformátori hivatását.

Egyénisége rendkívül szeretetreméltó volt; mindig és mindenben kevesebbnek mutatta magát, mint amennyit ért. Férfikora delén is megpirult a legmegszolgáltabb dicseréttől; viszont a legkisebb jóakaratot is teljes elismeréssel magasztalta. Szigorú önmagán kívül senkihez se tudott lenni s annyira bízott az isteni szeretet mindenek meghódító erejében, hogy ezt az egy fegyvert használta csak, a tételeknek, a makacsok, a kegyeire méltatlanok ellen. Véghetetlen jóságával, a kor divata szerint, sokan visszaéltek; de azért nem volt ellenük egy rossz szava; a szent ügy ellen tapasztalt durva sértéseket önmagában elsírta; a megbánóknak rögtön megbocsájtott, a visszaesőket szánó biztatással és optimisztikus reményekkel ölelte keblére.

Az iskolát és vallás-erkölcsi életet plébániája területén irigyleendő virágzásra emelte, és dacára, hogy volt mindig elég munkaerő, aki a tanórákat ellátta, mihelyt egy negyedet szabadnak érezt, beosont az iskolába s valóságos lelki kéjjel időzött a kisdetek körében mindaddig, míg vagy egyet látott maga körül.

Jóbarátai viszontszolgálatra való reflexiók nélkül szerette, érdekeiket támogatta, gyér örömeit velük megosztotta, résztvevő bántatásban, családi boldogulásukért áldozatokat hozott, gyermekeiknek kivándorló előnyökért felkérletlenül is mindent megtett. A hitfelekezeti békét féltékenyen ápolta, minek szép elismerését adta a ravatalára tett számos koszoru között „Az apatini protestáns egyház” szép koszoruja.

Temetésén a zivatáros, hófúvásos idő dacára, az egész község minden keze-lába bíró tagja megjelent. A templomban felállított ércoporsó körül könnyes szemekkel tolongtak a nép ezrei. A gyászszertartást Fejér Gyula zombori apát plébános vezegte, Garay József kerületi esperes, Nagy Béla monostorszegi, Parosetich József szentai plébános, Bászler István és Jerger Konrad apatini, Posch Ernő prigi. sz. iváni káplánok segítségével. Az apatini dalárda egy a templomban, mint a sárnál, megható gyásznémeteket zengett s az öreg kántor, Inglicshoffer bácsi, akárhány kottát ének helyett zokogással ejtett ki.

Az életében önmegtagadásig egyszerű férfiú koporsóját a koszoruk teljesen eltakarták. Fejénél „Gewidmet von der Apatiner Gemeinde“ felirattal hívei és polgárai koszoruja foglalt helyet. Mellette „kápláni — felejtethetlen plébánosoknak“ felirattal adtak koszorút. A többiek között koszoruvál emlékeztek még meg róla: „A zombor-vidéki r. k. tanító egylet — Apostoli buzgalom Elnökének.“ „Szeretett Elnökének — Az apatini elemi tantestület“ és az apatini községi iskolaszék. „Kék Lajos

és családja — Isten veled, nemes szív!“ „Kegyeletem jelül — Balás Vince és családja, meg a Weindl család. „Szeretett Puck Bácsinknak“ — Molnár tanárék és József Zomborból.

Emlékezéte áldott életének hosszú időre kibátó áldásos munkája, az oltár és baza érdekében egyenlően teljesített szolgálatának gyümölcsei, és a benne szeplőtlenül ragyogott baráti szeretet fájó érzete örözik.

M. I. L.

Thermidor.

— Dráma 3 felvonásban Irta Sardon Viktor. Először adatott színházunkban kedden.

Az emberiség történetének tagadhatatlanul legfelsőbb mozzanata az 1789-iki francia forradalom, minden erényével és hibáival. Ha ezt az ember-szabadító mozzanatot messziről, vagy madártávlatból nézzük, a nagy arányok idegrázóan nagyszerű képet mutatnak. A Marsmező óriási, fenségesen fénylő lángoszlopot lövelt fel az égbe az „emberi jogok“ kihirdetésével. Az ember csak ezt látja és nem azt a salakot, mely a lángból visszahull a földre és lesz belőle: rémuralom, commune és dinamytos szocializmus.

Eltörölték az Isten. Az „eltörölt“ Isten azzal mutatja ki létét, hogy nagygyá emelkedett kis emberekkel óriási nagyot tétet az emberiségért éppen akkor, midőn az ember megtagadja őt és az ész istenőjét állítja az oltárra frigiai sapkában.

A nagy idők jele, hogy a tigris (Robespierre), a hyena (Marat) és oroszlan (Danton) sást szülnék (Napoleon). Ez csoda.

Ezt Istjuk madártávlatból, de közelebbről tekintve, borzalom és sokszor undorító kép tárul elénk, mely megdermeszti a vért és elveszi kedvünket az emberiség jövőjéről való gondolkodástól. Látjuk, hogy a nép minő fenséges és minő ocsmány.

Nevet a felett, mert a 45—46 kivégzett vére az utcán nyílt árokba vezettetik le és leszakadván az árkon keresztül tett palló: egy gyermek beleesett a vérbe és belefut; Corday Saroltát 3 ezred katona kiséri a vesztőhelyre, mert különben a nép szélylyeltépné. Egy hóhérségéd kedveskedni akar a népnek és elkapva a leány levágott fejét, azt a hajánál fogva feltartja a levegőbe és arcul üti. A másik pillanatban már nem volt ott semmiféle katonaság, semmiféle vérpad, szétszórta a bősztült néptömeg. A hóhérlégényt magát marokkal úgy szedték szélylyel, hogy nem maradt belőle egy szálag hus, egy szilánkyi csont, mert „megsértett“ egy leányt, egy halottat; családot, tűzhelyet, othont elhagy 5000 marseillei ember, hogy Rouget de l'Isle hazafias nótáját végig énekelje az országon, hogy hazafiságra lelkesítsen; éhes, rongyos, meztelbős „katonák“ megverik a braunschweigi herceg kitűnő seregét, holott a forradalmi kormány kenyér és ruházat helyett ezt a levelet küldte nekik: „Itt küldünk 12 ezer darab Marseillaisset, osszátok ki és győzzetek“.

Es így tovább. Ha pedig nézzük e kor nagy embereit, mit csináltak, — egy szóval kifejezhetjük: marakodtak. Egy füstös kis csapszékben lehetett hallani azt az ocsmány veszekedést, amit Danton, Marat és Robespierre kifejtettek. Általános megszólítás volt az ellenfelek részéről még Saint Justtel szemben is: „Áruló, gazember.“

Es a nép, melynek ezredéves szolgaság után felnyitották a szemét és megmutatták neki a szabadság ragyogó egét, megdühödvén a szabadság érzetétől, míg imént diadalordítást hallatott egyik-másik vezetőjének, s a másik percben már tajtékzó dühhel elsöpörte azt a föld színéről s majd mint a jól lakott vadállat, visszalyudt a régi állapotba, hogy aztán tisztultabb alakban újra talpra álljon.

Ezt a világot, melynek számára szinpad nem teremthető, senki szinpadra nem vihette, nem is fogja vihetni, mert itt nincs hős, nincs itt állandó semmi sem, az alakok mint a tiszavirág, ideig óráig élnek és eltűnnek a föld színéről nagyszerűségükkel és ocsmány-ságaikkal.

A párizsiak elhatározták, hogy a rémuralom legnagyobb alakjának Robespierének szobrot emelnek. Ez a tény mértéktelen dühre lobbantá a század egyik legnagyobb emberét Sardon Victort. Így született meg a Thermidor, mely tudvalevőleg azt a hónapot jelenti, melynek 9-én Robespierre megbukott. Az egész darab nem egyéb, mint vádirat Robespierre ellen. A nagy szinműró maga is belátta, hogy Robespieret szinpadra vinni nem lehet. De azt aztán ki tudta vinni, hogy minden mondatban ott van a gyűlölet, az átkozott, a kit egyik szereplő így ír le:

„Utálatos ember azokkal az apró bándzsi szemével, sárga arcával, görbe nyakával, nyikorgó hangjával és lapos fejével... És ez a tigrismacska tiporta le Danton.“

Szerző végül azzal diadalmakodtat Robespierre felett, hogy annak az embernek, a kinek bukását egy világrész várja remegve, egy szuhancsal csináltat ennyi sirratot:

„Megbukott!“
Es szerzőnek gondja van rá, hogy ez az egy szó megtegye a hatást a közönségnél is. Egyébként a darab meséje következő:

Martial a köztársaság diadalmas katonája szerelmes L coulreaux Fabiennebe, egy zárdában növekedett fiatal leányba, akit Labussiere nevé barátjával megment feldühödött mosonók kezéből és biztos helyre visz. Labussiere egy hajdani színész, aki összetörve a színháznál Marat mellszobrát, menekül és beáll a jóléti bizottmány iktatójának. Fabiennek a mellett, hogy apáca volt, az a büne is megvan, hogy felkereste hajdani alkalmazottjok fiát Heront, aki most párisi rendőrfőnök, akinek a leány viselkedése úgy tűnik fel, mintha második Corday Sarolta akarna lenni és meg akarná őt gyilkolni. Ezért meg szorgosabban keresik a leányt. Martial el akarja őt vinni magával Belgiumba és ott nőül venni. Azonban A vallás e szorongatott idejében Lisient püspöke Bonneval, koldus ruhában bejárta az országot, hogy a vallás mellett predikáljon s ez reá akadva a leányokra, valamennyit felavatta apácává. A szerelm és Martial hatalmas érvei ráveszik a leányt, hogy a házasságba mégis beleegyeznek. Labussiere és Martial távollétében levelet ír apáca-társainak, tudatva velük, hogy el fog utazni. Ebben az időben a kis apácákat elfogták, mert tudomásra esett, hogy misét hallgatnak titokban. A level a biztos kezébe került és azt szolozsmákat éneklő

apácákat éppen Fabienne ablaka alatt viszik, mire Fabienne ezt Isten intésének hiszi és szeretne hozzájuk csatlakozni. Ez mihamar meg is történik, mert a biztos belép és elfogja őt.

Labussiere és Martial az irodában értesülnek a nagy szerencsétlenségről. Labussiere, mint a vizsgálati foglyok iktatója már számos percsomót szikkasztott el, hogy szerencsétleneket megmentsen, azonban Heron rendőrbiztos kérésére Fabiennevel olyan gyorsan bannak el, hogy ez itt lehetetlen. A szikkasztásra két órai idő van adva, de ez csak úgy lehetséges, ha egy hasonnevű nő percsomóját csempészik oda a Fabienne helyett. Nagy nehezen lennek egy ilyen, egy 26 éves nőt, kinek az a büne, hogy liliumokat termeszt, pedig a lilium a Bour- buok címere. Szörnyű küzdelmet vív Labussiere Martiállal és a saját lelkiismeretével, miközben a Conventben is óriási harc kél a mérsékelték és Robespierre-pártiak között. Ha Robespierre bukik, akkor bukik a nyaktiló is és meg lehet menteni Fabienne-t. Ez a jelenete a darabnak idegrázó.

Robespierre bukik, elfogják, azonban a már kiszemelt áldozatokat még az nap délután 5-kor kivégezik. Ezek között lesz Fabienne is. Magát a törvényszéki elnököt is elfogják, mert Robespierre-párti. Labussiere ügyesen oda viszi a dolgot, hogy a kivégzés vezetői nem tudják: elindítsák-e a menetet vagy nem. Ezalatt Martiálnak sikerül érintkezni Fabiennevel. A leány a börtönben érintkezett apáca-társával és újra elfogta a szent rajongás. Kinyilatkoztatja, hogy martyrja lesz a vallásnak. Akarata ellenére megakarják menteni azzal, hogy „teherben jár.“ Fabienne ezt semmi szín alatt sem akarja aláírni, pedig az ő aláírása szükséges. Hiába biztatják az áldozatot néző hienák is, hogy írja alá. Fabienne nem teszi. Időközben megérkezik a közbüldő Fouquier Tinnville utasítása, mely szerint „az igazságot senki bukása fel nem tartóztatja,“ mire az áldozatmenet Fabiennevel megindítják s ő mint martyr megy a vérpad felé.

Martial erre szidalmazván az aljas gyilkosokat, a menet vezetőire rohan, kiknek egyike lelövi őt.

Naptár. December.

Havi és betű nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
9 Pént.	Leokádia	Joákh.	27 Perzs. Jakab
10 Szom.	Judit, Melk.	Judit	28 Új István
11 Vas.	B 3 Adv. v.	B 3 Damáz	29 D 27 Paramon
12 Hétfő	Maxenc vt.	Ottília	30 András apost.
13 Kedd	Luca	Luca	1 Dec., Nah

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.)

Bizonyítvány.

Szeverényi János, helybeli vizsgázott építőmester ur a bajai reform. templom és lelkészlak teljes fölépítését elvállalván, a tervekészítés, rajzolás, költségvetés terén alapos ismeretet, jártasságot, a tényleges építkezés összes ágazataiban pedig kifogástalan megbízhatóságot tanúsított, az építkezést jelentékenyen csekély költségvetés mellett oly dicseretre méltóan fejezte be, hogy elismeréstünk, teljes meglegedésünket méltán kiérdemelte. Ugyanazért, főttebb megnevezett építész urat, mint szakmájában alaposan képzett s teljesen megbízható egyént az érdeklődők figyelmébe bátran és jó lélekismerettel ajánljuk.

Kelt Baján a templomépítő bizottság által 1892. év augusztus hónap 19-én tartott ülésből.

A bajai reform. egyház templomépítő bizottsága:

Nánay Lajos, elnök. Borza Sándor, jegyző. Mészáros Sándor, pénztárnok. Józsa Károly.

Jelen bizonyítványt az egyházi előjáráság minden kitételeiben osztja s aláírja.

Baja, 1892. november 16-án.

Széles Áron, ev. ref. lelkész. Szabó István. Ranga József. Csukás Ferenc. 3—2

4175. sz.

tkvi 1892.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a karavukovai árvtár végrehajtónak Knöbl István végrehajtást szenvedt elleni 505 frt 57 kr tőkéskövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbírószág) területén lévő, Karavukova községében fekvő, a karavukovai 204 sz. tjkvben A. I. (486—487.) és (742—743.) hr. sz. 178. ö. i. sz. alatt foglalt ingatlanokból Knöbl István 1/2 ed rész jutalé kára 873 frt kikültási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi december hó 12-ik napján délután 3 órakor Karavukova községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikültási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becs. árának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék- képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1892. évi október hó 19-én.

A hódásági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

2541. szám.
kig.

Pályázati hirdetmény.

A 2/ex. 1891. számú községi szabályrendelettel a törvényhozás illetve törvényhatóság intézkedéseig szervezett községi rendőrség létszámában megüresedett rendőrzetű állásra, melylyel évi 300 frt készpénzfizetés van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázó által igazolandó, hogy:

- magyar honpolgár;
- védkötelezettségének megfelelt, 24-ik életévét betöltötte, az 50-iket pedig el nem érte;
- feddhetlen erkölcsű, teljesen rovatlan előéletű;
- teljesen egészséges,
- írni, olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja;
- az őrzetű állásra, ezeken kívül megkívántatik a magyar nyelvnek szó és írásban való oly tökéletes bírása, hogy az előirt írásbeli teendőket biztosan végze.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:

- Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőröknek.
- A hadsereg- és honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogás nélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelős őri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.
4. Végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó és írásban való bírása, valamint a nőtlenség.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és physisai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látás bírása teljesen kitérték.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva alulirt eljárásához 1892. évi december hó 31-ik napjáig bezárólag benyújtandók.

A ruházatot a rendőrök sajátjokból tartoznak fedezni, a felszerelést a község adja.
Kelt Kupuszinán, 1892. dec. 2-án.

Török Emil, jegyző. 2-1
Guzsvány Antal, bíró.

Hirdetmény.

Alólírt község eljárásága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Títel községében a vásár és piacjog bérlet folyó évi december hó 15-én d. e. 9 órakor — 1893. évtől kezdve, három egymástán következő évre fog nyilvános árverésen bérbe adni. A bérletre vonatkozó feltételek a hivatalos helyiségben a hivatalos órák alatt mindenkor megtekinthetők.

Títel, 1892. évi november 29-én.

Ivanits István,

3-2

h. jegyző.

Pályázati hirdetés.

A filipovai róm. kath. népiskolánál lemondás folytán megüresült III—VI. osztályú német-magyar tannyelvű fitanói állásra december hó 29-ig pályázat hirdettetik. Javadalom: 400 frt készpénz, 5 hold (á 1200 □ öl) jó minőségű szántó-föld haszonélvezete adóteherrel, kényelmes szabad lakás: 3 szoba, konyha, éléskamra, pince, mosókonyha, szén, istálló és kis házi kert. A hegedülés és orgonálásban jártasság megkívántatik. Szükség esetén a kántort helyettesíteni tartozik. Ismétlő iskoláért külön díjazás nem jár. A felszerelt és kellő bélyeggel ellátott kérvények a róm. kath. iskolaszékre címezve ft. Martin József esperes-plébános urhoz Filipovára küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

3-1

Bérbeadási hirdetmény.

Bresztovác község tulajdonát képező — eddig nagyvendéglőlül használt — 4 szoba, 1 konyha, 2 kamra, 1 felszer, 1 istálló, 1 pince és 2 padlásból álló épület a hozzá tartozó udvar és kerttel, 1893. évi január 1-től 1895. évi december 31-ig terjedő 3 évi időtartamra, 1892. évi december hó 14-én délelőtti 9 órakor Bresztovác községében nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Kikiáltási ár 350 forint, melytől 10% készpénzben bánatpénztül az árverés megkezdése előtt letendő; — a többi feltételek alólírt eljárásánál megtekinthetők.

Bresztovác, 1892. december 4-én.

A község eljárásága:

Zányi Félix, jegyző. 2-2
Frittmann Miklós, bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

A közeledő ünnepek alkalmából bátorodom a n. é. közönséget

karácsonyi és ujévi kiállításom

megtekintésére felhívni.

Eismert szép és jó áruk szolid kiszolgálása mellett, maradtam teljes tisztelettel

ENGEL MÓR,
fűtca.

Fehéreműek gyönyörű választéka, nők és urak részére.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Nyakkendők, bőrárak, esernyők, sétatobok.

Bronz-, majolika- és pleusch-árak.

Meglepő választék kezdett és kész kézimunkákban.

Állandóan a legújabb, legfinomabb és legizlésebb

3-1 **női és férfi divatárak.**

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Karlsbadi porcellán-edény leszállított árakkal.

Karácsonyi és ujévi bazar!

Minden néven nevezendő ajándéokra alkalmas áruk, divatcikkek, luxus-tárgyak és játékszerek gazdag és csoda olcsó raktárának szives megtekintésére a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

Goldfahn Sándor,

kereskedő,

Zombor, fűtca, Falcione Lóvinc-féle ház, a nagy tőzsde mellett.

Berndorffi china-csüst gyári árakon.

Pályázat.

A gajdobrai róm. kath. hitfelekezeti német magyar tannyelvű népiskolánál lekötésén folytán üresedésbe jött s folyó évi december hó 20-án tartandó választással betöltendő egyik tanítói állásra pályázat hirdettetik.

Javadalmazás:

1. Készpénzfizetés címén 400 frt.

2. Lakbér fejében 50 frt.

Ezen 2. pont alatti csak addig fizettetik, míg az iskola épületben levő 2 szoba, 1 konyha, 1 éléskamrából álló szabad lakás kitértül és elfoglalható lesz.

3. 2875/1600 hold szántóföld természetben, vagy helyette 50 frt váltásg térítés.

Megjegyztetik:

hogy az 1-ső esetleg a 3. pont alattiak előleges havi részletekben a községi pénztárból fizettettek ki;

hogy az 1-3. alattiak után eső összes adók, illeték egyenértékek és esetleges egyéb terhek az élvező által viselendők;

hogy az ismétlő iskola tartásáért a tanítóknak külön díjazás nem jár; és végül

hogy pályázati kérvények f. évi december hó 19-ig főtisztelendő Bizinger Konrád esperes-plébános iskolaszéki elnök urhoz Gajdobraiára intézendők.

Kelt Gajdobrai, 1892. december 1-én.

3-2

Az iskolaszék.

50. szám.

kegyuri 1892.

Pályázati hirdetmény.

Zombor szab. kir. város kegyuri bizottsága részéről az ujonan szervezett egyházpénztári ellenőri (II-od gondnoki) állásra f. é. december hó 23-ik napjáig pályázat nyitattik.

Ezen állással évi 400 frtnyi fizetés élvezete van összekötve és a megválasztandó ellenőr, illetve gondnok köteles leendő évi fizetésének kétszeresét szabályszerűen biztosítékul adni.

Mindazok, kik a fenti állásra pályázni óhajtanak, felhívattak, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket fent kitértült napig a kegyuri bizottsági elnöknek nyujtsák be.

Zomborban, 1892. évi december hó 3-án.

Dr. Csihás Benő,

polgármester, mint kegyuri bizottsági-elnök.

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

10069. sz.

1892.

Hirdetmény.

Alólírt közhírré teszi, hogy a bresztováci 483. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt közlegelő egyénekenkénti felosztása iránti ügyben a felosztás megengedhetőségét tárgyzó kérdés tisztába hozatala céljából, nyomozás megtétele és a legelő jogosultak netalán szükségessé váló megszavaztatása végett tárgyalási határnapul f. é. december hó 23. napjának d. e. 8 óráját Bresztovácban a község-házába, esetleg a helyszínerre kitértük.

Mikorra a közlegelőre jogosultakat oly hozzáadás-sal idézem meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Zomborban, 1892. évi december 3-án.

A kir. törvényszéknél

SZONDY MÁTYÁS,

kir. törvszéki bíró, mint kiküldött.

3145. sz.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Temerin községben a lovasított rendőrzetűtől és két gyalogrendőri állás üresedésbe jövén, ezek betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

A rendőrzetű javadalmazása évi 300 frt és 100 frt lőtartási átalány.

A gyalogrendőr évi fizetése 240 frt. — Ugy a fizetés, mint a lőtartási átalány szabályszerű nyugta mellett havi utólagos részletekben a község pénztárból fizettetik ki.

A szükséges ruházatról a megválasztott maga tartozik gondoskodni, míg a fegyverzetet és lövegeket a község szolgáltatja.

A község által rendelkezésre bocsátandó lófelszerelésért tartozik a megválasztott őrzetűt negyedévenként 1 frt koptatási díjt a község pénztárába letétni.

Pályázóktól megkívántatik, hogy legalább is magyarul írni tudjanak, ezenkívül az őrzetűtől, hogy a magyar nyelven kívül a megyében divó nyelvek közül még legalább egyet beszéljen.

Pályázni szándékozók felhívattak, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi december hó 25-éig alulirt eljárásához annál bizonyosabban nyujtsák be, minthogy később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Temerinben, 1892. évi november hó 30-án.

Lakatos Péter, jegyző

Varga János, bíró.

3-2